

# 11

Doç. Dr. Cantürk ÇAPIK

## BULAŞICI HASTALIKLARDA BAKIM

Bulaşıcı hastalıkların bakımda öncelikli amaç kişinin bir an önce sağlığına kavuşmasını sağlamak olduğu kadar, komplikasyon gelişmesini önlemek, yaşam kalitesini artırmak ve diğer kişilere enfeksiyon bulaşmasını önlemek diğer amaçları oluşturmaktadır. Önceki bölümlerde anlatıldığı gibi, yaşam koşullarındaki değişim, sağlık alanlarındaki gelişmeler, antibiyotikler ve aşılama çoğu bulaşıcı hastalığı ortadan kaldırmış veya görülme sıklığını azaltmıştır. Ama buna rağmen dünyanın özellikle düşük gelir düzeyine sahip bölgelerinde, bulaşıcı hastalıklar ölüm sebepleri arasındaki önemini hala korumaktadır. Bu nedenle de bu hastalıklarda bakım uygulamaları halen önemini korumaktadır. Bulaşıcı hastalıklarda bulaşma yolu, etken, belirtiler ve diğer özellikler değişiklik gösterdiği için bakımları da değişiklik göstermektedir. Bu bölümde bulaşıcı hastalıklarda bakımın, hastalığın bulaşma şekillerine göre anlatılması planlanmıştır.

Bulaşıcı hastalığı olan bir bireye bakım verirken, ateşin yükselmesine izin verilmez, hastanın üzeri çarşaf ve hafif bir battaniye ile örtülmesi ısı kontrolüne yarar sağlar. Hastanın üzerine pamuklu pijama veya kısa kollu pamuklu bluz gibi hafif ve rahat giysiler giymesi hem ateş kontrolünde, hem genel rahatında, hem de deride lekelenme yapan bulaşıcı hastalıklarda irritasyonu azaltmada fayda sağlar. Hastanın bol içecek içmeye teşvik edilmesi gerekir. Hastalar genelde iştahsızdır ve yumuşak, bol protein ve vitaminli, hastanın sevdiği gıdaların diyetle eklenerek azar azar fakat sık sık tüketmesi sağlanmalıdır. Yağlı ver zor sindirilen gıdalardan uzak durulmalıdır. Solunum yolları tıkalı olan hastalarda süt ürünleri ve meyve suları gibi salgı artışına neden olabilecek gıdalar konusunda dikkatli olunmalıdır.

Hastalığın bulaş yoluna göre solunum maskesi, ayrı bir odada bakım veya hijyen önlemleri alarak yeni enfeksiyonlar önlenmelidir. Bunların yanında enfeksiyon hastalarında ateş kontrolü, sıvı alımının desteklenmesi, hastanın sessiz bir ortamda dinlenebilmesi, ağız ve cilt bakımı ortak bakım gereksinimleridir. İlaç kullanan hastalarda ilaçların zamanında ve istenen dozda uygulanması ve takibi, vital bulguların belirli aralıklarla ölçülerek kaydedilmesi gerekir. Hastalığın özelliğine göre balgam veya kan numuneleri belirli aralıklarla alınabilir.

## Kaynaklar

1. Akdemir N., Birol L. (2004). İç Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı. Ankara: Sistem Ofset.
2. Ang Ö. (2011). Toplumda İnfeksiyon Kontrolü. İstanbul: Nobel Tıp Kitapevleri.
3. Aydın İ., Erci B. (2005). Bulaşıcı Hastalıklar Bakım ve Korunma. Ankara: Palme Yayıncılık.
4. Çavuşoğlu H. (2008). Çocuk Sağlığı Hemşireliği Cilt 2. Ankara: Sistem Ofset.
5. Diphtheria and Nursing Intervention and Care Plan. <http://www.nursing-help.com/2011/03/diphtheria-and-nursing-intervention-and.html>. Erişim: 14 Temmuz 2016.
6. Görak G., Savaşer S., Yıldız S (2011). Bulaşıcı Hastalıklar Hemşireliği. İstanbul: İstanbul Tıp Kitapevi.
7. Kalenderer Ö., Özel A., Turan D. (2013). Enfeksiyon Hastalıkları Kliniği Hemşirelik Rehberi 2013. <http://tepecikeah.saglik.gov.tr/userfiles/files/Enfeksiyon%20hastal%C4%B1klar%C4%B1%20hastal%C4%B1klar%C4%B1%20hem%C5%9Firelik%20bak%C4%B1m%20rehberi.pdf>. Erişim: 14 Temmuz 2016.
8. Milli Eğitim Bakanlığı. (2013). Bulaşıcı ve Sosyal Hastalıklarda Bakım. [http://www.megep.meb.gov.tr/mte\\_program\\_modul/moduller\\_pdf/Bula%C5%9F%C4%B1c%C4%B1%20Ve%20Sosyal%20Hastal%C4%B1klarda%20Bak%C4%B1m.pdf](http://www.megep.meb.gov.tr/mte_program_modul/moduller_pdf/Bula%C5%9F%C4%B1c%C4%B1%20Ve%20Sosyal%20Hastal%C4%B1klarda%20Bak%C4%B1m.pdf) Erişim: 14 Temmuz 2016.
9. Nursing Boost. Measles Disease with Symptoms, Treatment and Nursing Intervention. <http://nursingboost.com/measles-disease-causes-symptoms-test/>. Erişim: 14 Temmuz 2016.
10. Pertussis (Whooping cough) Nursing Intervention and Nursing Care plan. <http://www.nursing-help.com/2011/03/pertussiswhooping-cough-nursing.html>. Erişim: 14 Temmuz 2016.
11. Peters D. (2005). Aile Hekimi Cilt 1. İstanbul: Doğan Kitap.
12. Peters D. (2005). Aile Hekimi Cilt 3. İstanbul: Doğan Kitap.
13. Rogers K. (2011). Infectious Diseases, Health and Disease in Society. New York. The Rosen Publishing Group.
14. Serrano M. Cholera Management. <http://rnspeak.com/medical-and-surgical-nursing/cholera-management/>. Erişim: 14 Temmuz 2016.
15. Tüberküloz Örnek Bakım Planı. <https://helitam.files.wordpress.com/2010/10/hemsirelik-bakim-yonetimi-hafta-8-1-ek.pdf>. Erişim: 14 Temmuz 2016.
16. Wright WF. (2013). Essentials of Clinical Infectious Diseases. New York: Demos Medical Publishing.